

פרק שישי בסידרה: לחיינו של פרש נאצי עליז, בין מיבצע

העולם השנייה. לפי שעה לא היה עיסוק לפלוגות רוצחים מקצועיים.

★ ★ ★

„ישם הפתובכנו סתם“

מה עשה בכר במחצית השנה הראשונה של המלחמה? העובדות מבלבלות לגמרי, ולא במקרה. הנה דבריו של בכר עצמו, בחקירתו בנירנברג:

„ב־9 בספטמבר 1939 נקראתי שוב להתייצב בחטיבת גולגולת-המתים מס' 1 של הס"ס באוראניינבורג... ב־13 בספטמבר יצאתי, בתור טורא' הס"ס, לפולין, ביחידה גדולה. אולם יחידתי לא הופעלה שם.“

„שאלה: מה היה תפקיד היחידה הזאת?
„תשובה: במשך שבועיים-שלושה היתה היחידה עסוקה בהעברתה. אני מאמין כי היחידה לא הופעלה מעולם. אבל אני לא בטוח בזה.
„שאלה: אתה מתכוון לומר כי יחידתך לא הגיעה מעולם לחזית, וכי בכלל לא היה לה תפקיד במערכת-פולין?
„תשובה: אני מתכוון שלא היו לה תפקידים. היא לא ביצעה שום משימות.“

„שאלה: האם לא הוסלו עליה משימות מישטריות במערכת-פולין?
„תשובה: אני יודע רק מה שכבר סיפרתי לסרן גוסמן. מחלקתי או פלוגתי ביצעה פעם חיפושי-ביד בעיר מוטיימח, מפני שתושבי העיר ירו על יחידות הצבא מן החלונות. חוץ מזה אנ לא יודע דבר.“

צניעות נוגעת-ללב זו אומרת דרשני. התשובה האחרונה כוללת רמז על התפקיד האמיתי של חטיבות גולגולת-המתים. אותו מבקש בכר להעלים ולטשטש: ההשתתפות במיבצעי טרור ורצח מאחורי החזית, הריגתם ביריה של המוני יהודים ולא-יהודים. שום יחידה של הס"ס לא השתתפה בפולין בקרבות עצמם.

על כן מחליף בכר בקלות כזאת את החטיבה מס' 1 בחטיבה מס' 2, ועל כן הוא מספר בחקירה אחרת:

„... ואני גוייטתי בהאמבורג ב־10 בספטמבר 1939. העמיסו אותנו על קרון והובילו אותנו לאוראניינבורג. קיבלנו מדים, וב־13 בחודש עברנו לפולין. רבותי, אני מוכרח להגיד שזאת לא היתה בן-שה, אפילו אם הייתי שייך לחטיבת גולגולת-המתים. אחרי מערכת-פולין

שנה שלמה לפני שהופיע הד"ר קסטנר בנירנברג, כדי להציל את קורט בכר ממשפט כפושע-מלחמה, נשאל בכר על ידי החוקרים האמריקאיים על הקאריירה הצבאית שלו. הוא קבע:

„בסתו 1938 נקראתי לקורס של אמונים צבאיים, שנמשך ששה שבועות, במיטגרת חטיבת גולגולת-המתים מס' 1 של הס"ס, באוראניינבורג.“

גם לאחר מכן התאמץ בכר בכל כוחו לתאר את אותם ששה שבועות כתמרון

סתמי של חייל-מילואים. מדוע הדגיש בצורה כה בולטת את האופי הצבאי של התייצבות זו? פשוט מאד: מפני שלא היה לה שום קשר לאמונים, לתמרונים או לתרגילים צבאיים. אותה חטיבה מס' 1 כלל לא שהתה או באותו מקום, אלא בדאכאו. באוראניינבורג נמצאה החטיבה מס' 2. היו לס"ס עוד שתי חטיבות שנשאו את שם גולגולת-המתים: מס' 3 בברוכנאדל, ומס' 4 במאוטהאוזן.

הקורא הישראלי למד כמשפט אייכמן את טיבם של ארבע השמות האלה. היו אלה שמות מחנות-הריכוז הנתעבים ביותר בגרמניה הנאצית. חיל-המישמר בכל ארבעתם היה מורכב מאנשי חטיבות גולגולת-המתים. אלה הפעילו את העינויים הנוראים; הרגו ביריה, בתלייה ובהכאות בלתי-אנושיות, והפכו בכר או את ארבעת המחנות לשם דבר בכל יבשת אירופה.

האם התנדב הפקיד המיסחרי קורט בכר לשמש כשומר במחנה-ריכוז? לא. אבל בכר היה חבר הס"ס הכללי. הוא מתנדב לאירגון זה בשנת 1934, מתוך תקווה שהדבר יעזור לקאריירה שלו בענף מיסחר-התבואות בעיר האמבורג. ומפקדו העליון, היינריך הימלר, האמין כי הס"ס, עילית עס-האדונים הגרמני, חייב להתחנך ל„נוקשות“.

איך מחנכים פקיד רכרכי כמו בכר ל„נוקשות“ — אותו ואת רבבות חבריו? עלי-די כך שמצדפים אותם, למשך כמה שבועות, לחיל-המישמר של מחנות-הריכוז, כדי שיראו בעיניהם את העינויים השיטתיים, וישתתפו בהם בעצמם.

היתה סיבה שניה לגיוס זה. בסתו 1938 התכננו הגרמנים לפלוש לצ'כוסלובקיה. בעוד

איש גולגולת המתים

חזקנו לכמה ימים לאוראניינבורג, ושם הסתובבנו סתם. לא ידענו אפילו לאיזו יחידה אנחנו שייכים.“

ובכן, מהי האמת? האם הגיעה היחידה „הבלתי-ידועה“ לפולין ב־13 לחודש, או שעסקה במשך שבועיים-שלושה בהעברה בלבד? גם בילקוטו האישי של בכר בס"ס ובפינקס-השרות שלו קיים בלבול מוזר. האחד משייך אותו לחטיבה מס' 1, השני לחטיבה מס' 2. תאריך הגיוס שונה בשני המסמכים. ואילו מיסמך שלישי — הערכת-שרות שנכתבה בידי מפקדו ב־1941 — קובע שוב עובדות אחרות: „מאז ה־6 בספטמבר 1939 היה שייך לחטיבת הפרשים מס' 1 של הס"ס.“

אך כל זה אינו חשוב. כי כל היחידות האלה, ללא יוצאת מן הכלל, עסקו בפולין באותו תפקיד: פעולה נגד האוכלוסיה האזרחית. הן לא ירו בחיילים פולניים, אלא באזרחים, בנשים ובילדים. הן היו שייכות לעוצבות-המיבצע של היידריך.

★ ★ ★

הרצח רכב על סופים

מפתבר שהטוראי בכר מצטיין בתפקיד זה. כי הוא נשלח לדאכאו, לקורס מזורז לרביטוראים. לאחר-מכן, כמפקד-כיתה, שירת בגדוד-הפרשים הראשון של הס"ס, שחנה

מאת

קורט אמנוגר

בשיתוף פעולה עם יואל בראנר

כל הזכויות בעברית שמורות ל„העולם הזה“

במסלול-המרוצים של וארשה. הוא התיידד במהירות עם מפקד-הגדוד — וידידות זו קבעה את עתידו.

כי המגיד היה סרן בשם ואלדמאר פגליין — אחיו של מפקד החטיבה, אלוף-מישנה הרמן פגליין. הרמן זה השתייך לצמרת הזוהרת של הס"ס, נימנה עם מקורביו של הימלר, ונשא לאשה את גיסתו של הפירר עצמו — אחות הפילגש אוה בראון (אותה נשא היטלר לאשה ערב התאבדותם המשותפת).

עם קשרים כאלה קל לעשות קאריירה. ואכן, פגליין שלח את בכר לבית-ספר לקצינים, כדי שהצעיר היומרי יוכשר לקצונה. בחודש יולי כבר חזר הסמל בכר להארשה, כדי לקבל לידי מחלקה, תחת פקודתו של פגליין.

עד לפלישה הגרמנית לברית-המועצות נשארה חטיבת-הפרשים של הס"ס בפולין — בחארשה ובכל שאר הערים בהן נמצאו גטאות ומחנות-עבודה ליהודים. כי האוייבים של חטיבה זו היו שלוש מיליוני היהודים הפולניים, אותם העמיד הימלר מחוץ לחוק. אותם היה צורך לדכא ולרצוח, מהם היה מותר לשדוד. וכדי לשמור על רמת-אמונים גבוהה, יצאו הפרשים מדי פעם ל„מסעיר-עונשין“ בחיסול פרטיזנים ויהודים.

ב־30 בינואר 1940 הוענק לקורט בכר דרגת סגן-מישנה. הדרך אל הצמרת נפתחה. חיש-מהר עבר על פני עמיתיו — שותפיו-לפשע — גם על פני אותם שכבר היו סרנים כאשר הוא היה רק טוראי פשוט.

כי בכר למד מהר — ונייגנו לו שיעורים מזורזים במיקצוע החשוב ביותר: איך לרכוש ידידים ולהצליח בחברת הס"ס.

★ ★ ★

בית-זונות דה-זוכם

איך לחיות חיי הוללות ושחיתות, מבלי לאבד את חסדיו של הרייכס-פירר הימלר? איך לשדוד רכוש יהודי למטרות פרטיות, מבלי לשאת בעונש? איך לייצג את הגזע העליון בשטות של העול-התחתון?

מוריו של בכר היו שניים: אותו אלוף-מישנה הרמן פגליין, ורבי-סרן הס"ס בשם אלברט פאסבנדר.

פאסבנדר זה, בנו המאומץ של יצרן שוקולד, נתפרסם בכינוי „המתוק“. בכר לפני המלחמה היה ידוע כהולל, כלא-יוצלת, כרוח-נשים, כבנון וכשיכור כרוני. בספר מדינת הס"ס הגדיר אותו המחבר, חוקר תולדות הס"ס, כדלהלן:

„הכיר את מפקד פרשייה-הס"ס, פגליין, נתן לו כסף, וקיבל אצלו את הפיקוד על גדוד“

גולגולת המתים בפעולה

תמונה אופיינית של איש ס"ס, ימים מעטים אחרי כיבוש פולין. בעת פעולת טרור ורצח. בכר השתתף כטוראי במיבצעים אלה. בכל מלחמת-פולין לא השתתפו יחידות הס"ס בשום קרבות, היו רק תיגבורת ל„עוצבות המיבצע“ במיבצעי-הפתחה.

שהפיקוד הצבאי תכנן את הכיבוש, הכן ריינהארט היידריך, מפקדו של אייכמן, את מסע-הטרור שנועד לשבור את האוכלוסיה האזרחית. חטיבות גולגולת-המתים נועדו לתגבר את „עוצבות המיבצע“, שעליהן הוטל מיבצע זה, כמו בפולין כעבור שנה, וברוסיה כעבור שלוש שנים.

אולם בכר לא הגיע לפראג. צ'כוסלובקיה הוקרבה על מזבח הפיוס במינכן, הפלישה הצבאית לא נערכה. בכר שוחרר משרות פעיל וחזר לבית-המיסחר, עד לפרוץ מלחמת-

* גולגולת-המתים ושתי עצמות צלובות שימשו סמל לס"ס.

** אך היידריך עצמו נהרג בצ'כוסלובקיה, כעבור ארבע שנים, כנקמה על הטרור המזוויע שהפעיל בה אחרי כיבושה בידי הגרמנים.